Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 30 Montgomery St.
Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250
(212) 227-5251

РІК LXXXIV. Ч. 213. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК. ЧЕТВЕР, 29-го ВЕРЕСНЯ 1977 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK. THURSDAY, SEPTEMBER 29. 1977 No. 213. VOL. LXXXIV.

УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКІ АДВОКАТИ ВІДБУЛИ В КЛІВЛЕНДІ СВОЮ ПЕРШУ КРАЙОВУ КОНФЕРЕНЦІЮ, СТВОРИЛИ СВОЮ АСОЦІЯЦІЮ

Клівленд (Я. П.). — Протягом минулого кінця тижня, в днях 23-го і 24-го вересня 1977 р., зібралося тут 51 українських адвокатів, чинних у 13 стейтах ЗСА, деякі навіть з Арізони, Міннесоти та ін., щоб утворити перше загально-крайове Об'єднання українсько-американських адвокатів й розпочати спільну працю в крайовому засягу.

Конференцію підготовив Організаційний комітет, що його очолювали адвокати Віктор Рудь, Юрій Пазуняк, Юрій Степаненко та інші. Відкрив наради секретар комітету Юрій Пазуняк, який і провадив ними при допомозі других членів комітету. Конференцію привітав клівлендський адвокат й водночас голова місцевого Відділу УККА, д-р Богдан Футей, а від міста вітав присутніх посадник Парми, теж адвокат Андрій Бойко. Згодом, в часі нарад, адвокат д-р Іван Флис вітав конференцію від УККА і УНС, а адвокат д-р Ярослав Падох від НТШ. Привіт від Товариства Українських Правників в ЗСА, що його прислав голова ТУП д-р В. Савчак, відчитав повністю голова конференції. Окремо вітав її адв. д-р Віктор Боровський, основник і голова Асоціяції Українсько-Американських Адвокатів стейту Мічіґен, який вельми причинився до успіху цієї крайової конференції.

Відкриваючи конференцію, адв. Пазуняк накреслив труди, які треба було перебороти, щоб скликати конференцію, й подав у загальному причини й потребу заснування тривалої загально-крайової організації українських адвокатів в Америці. За його словами, метою Об'єднання всіх наших адвокатів в ЗСА, а то й в Канаді, є потреба тісніше пов'язатися з нашою громадою й її організаціями та їм допомагати, а дальше — стати на захист наших братів, які боряться за краще майбутнє нашого народу в поневоленій Україні. Коли чужі правники, як колишній генеральний прокурор ЗСА, Ремзі Кларк, голосяться до оборони суджених в Україні, тим більше повинні до неї стати українські адвокати вільного світу. Думки Ю. Пазуняка поширили інші члени Організаційного Комітету, Віктор Рудь і Юрій Степаненко, підкреслюючи конечність вести співпрацю з Товариством Українських Правників в Ню Йорку, яке об'єднує колишніх адвокатів з України, та з його журналом „Правничий Вісник", при чому адв. Рудь познайомив присутніх з цим журналом та його тематикою.

Після цього адв. Юрій Данилів та його два канадські колеґи - адвокати, Ігор Бордин і проф. права Орест Рудзік, вітали Конференцію від Української Канадської Федерації Професіоналістів і Бизнесменів, в якій м. ін. гуртуються також українські адвокати Канади, й декларували повну співпрацю з адвокатською асоціяцією в ЗСА, якщо вона постане. Після цього розвинулася широка дискусія над потребою такої асоціяції та її завданнями.

Після цього на порядок дня прийшло схвалення постанови про утворення Асоціяції та статуту, який реферував адвокат Юрій Степаненко, при чому парляментарем обрано адвоката й професора права з Міннеаполісу, Володимира Анастазієвського. Помітною більшістю голосів схвалено статут (конституцію), а правильник (Бай-Лоз) доручено схвалити за взором, пред'явленим Організаційним комітетом, Керівній Раді (Борд оф ґавернорс), до якої обрано по одному представникові з шести округ, на які поділено терен ЗСА, а саме: адвокатів Нестора Олесницького, Юрія Пазуняка, проф. Володимира Анастазівського, Віктора Боровського, Тараса Модного і Юрія Степаненка та як представника студентів права, умовних членів Асо-

(Закінчення на стор. 4-ій)

У Ню Йорку відбудеться виставка праць Р. Багаутдина

Ню Йорк. — Рем Багаутдин, мистецькі праці якого втішаються популярністю серед української спільноти в ЗСА і Канаді, в днях від 1-го до 17-го жовтня ц.р., від год. 2-ої до 6-ої по пол., виставить своїх 56 картин в Українському Інституті Америки при 2-ій Схід 79-та вул. Рем Багаутдин, вибравши свободу творчости, у 1972 році продістався до Відня, а в 1973 році приїхав до ЗСА. Мистець народився в Казані, столиці Татарської АССР. Від десяти років, коли його батька засуджено на смерть, а матір заслано, Рем та його брат і сестра виховувались у дитячих домах. За винятком воєнного періоду, Рем проживав у Києві, де у 1957 році закінчив мистецькі студії на монументальному відділі історичної баталістики. Брав участь у численних виставках, ілюстрував книжки, творив монументальні мозаїки, — рельєфи в бетоні та в металі.

Від 1974 до 1976-го року в Америці і Канаді влаштовувано Ремові виставки у Філядельфії, Торонті, Оттаві, Ню Йорку та Детройті.

Теперішню виставку в Ню Йорку, попередить 30-го вересня о год. 2:30 по пол., зустріч представників преси з мистцем, у приміщеннях Інституту. Відкриття виставки довершить проф. Петро Андрусів. Про мистця і його творчість доповідатиме маестро Святослав Гординський.

ПОСВЯЧЕННЯ ПРАПОРУ СУА

В суботу, 1-го жовтня 1977 р., відбудеться посвячення прапору Окружної Управи Союзу Українок Америки у Філядельфії, в церкві Благовіщення — Мельровз Парк — о год. 5-ій по полудні. Після Молебня буде вечеря з невеликою програмою, в якій, крім інших точок, візьме участь октет „Намисто" з Вашінґтону.

ФІЛАТЕЛІСТИЧНІ ВИСТАВКИ

В днях 7-9 жовтня ц.р. на філателістичній виставці СЕПАД в Шеретон готелі у Філядельфії при вул. 17-ій та Кеннеді бульварді буде показана збірка „Математично-природничі науки та технологія з українськими пов'язаннями" Андрія Даріяна Сольчаника. Збірка ця, яка одержала бронзову нагороду на філателістичній виставці БАЛПЕКС у Балтіморі, Мд., буде теж виставлена на філателістичній виставці НОДЖЕКС в Елізабеті, Ню Джерзі, в днях 14-16 жовтня ц.р. в приміщеннях Галідей Ін — Джетпорт при дорогах ч. 1 та 9.

ПРЕДСТАВНИКИ ВСІЄЇ ГРОМАДИ СУПРОВОДИЛИ НА ВІЧНИЙ СПОЧИНОК СВ. П. ПРОФ. БОРИСА МАРТОСА

Св. п. проф. д-р Борис Мартос (1948)

Ірвінгтон, Н. Дж. — Минулої суботи, 24-го вересня 1977 р., представники всієї великої української діяспори супроводили на вічний спочинок та прощали св. п. проф. д-ра Бориса Мартоса, колишнього голову Ради Міністрів Української Народної Республіки, якої він був співтворцем і співорганізатором, видатного політичного та суспільно-громадського діяча і науковця та публіциста, який помер тут на 99-му році життя в понеділок, 19-го вересня. Під час його похоронів не грали сурми і не спущено його домовини в могилу під гомін почесної військової сальви на Українському Пантеоні в Києві, але всі учасники похоронів в українській православній церкві св. Трійці в Ірвінгтоні та опісля в Церкві-Пам'ятнику і на цвинтарі св. Андрія в Бавнд Бруку відчували, що вони справді супроводять на вічний спочинок та прощають великого державного мужа, який все своє життя, від юних студентських років аж до глибокого віку, вірно служив своєму народові і своїй Батьківщині.

Панахиди в похоронному заведенні

Похоронні обряди в суботу, 24-го вересня, були попереджені відправою панахид в похоронному заведенні Литвина і Литвина в Ірвінґтоні в четвер і п'ятницю, 22 і 23-го вересня.

Парастас і панахиду в четвер, 22-го вересня, відправили біля відкритої домовини в згаданому похоронному заведенні парох української православної церкви св. Трійці в Ірвінґтоні о. проф. д-р Юрій Шумовський та парох української православної церкви Вознесіння в Мейпелвуді о. Іван Наконечний, в асисті пароха української католицької церкви св. Івана Христителя, о. ігумена Михайла Кучмяка. Після відправи п. Кость Степовий прочитав телеграми від президента УНР в екзилі Миколи Лівицького та голови Виконавчого Органу УНР д-ра Леонтія.

В п'ятницю, 23-го вересня, панахиду відправив Архиєпископ УПЦ в ЗСА Владика Марко в сослуженні згаданих вже парохів о. Шумовського та о. Наконечного. Біля відкритої домовини прощали Покійного Кость Степовий від Т-ва Прихильників УНР в ЗСА, проф. Григорій Костюк від УВАН, проф. д-р Микола Чировський від НТШ, п. Іван Олексин від УККА і УРСоюзу, д-р Володимир Несторчук від ЦУКА та інж. Михайло Чайковський від місцевого Відділу УККА.

Похорони, участь Владики Мстислава

Похоронні відправи почалися в суботу, 24-го вересня, перед полуднем перевезенням тлінних останків з похоронного заведення до церкви св. Трійці в Ірвінґтоні, де заупокійну св. Літургію відслужили: голова Консисторії УПЦ в ЗСА о. протопресвітер Артем Селепина в сослуженні о. проф. Ю. Шумовського і о. І. Наконечного та в приявності пароха української католицької церкви св. Івана Христителя о. ігумена М. Кучмяка. Дияконував о. Володимир Поліщук. Прощав Покійного коротким словом о. протопресв. А. Селепина.

Після відправ в церкві біля 200 осіб супроводили Покійного в останню дорогу до Українського Пантеону в Бавнд Бруку. Там в Церкві-Пам'ятнику душпастирі в приявності Первоієрарха УПЦ в ЗСА, Владики Митрополита Мстислава відслужили парастас і панахиду. Прощальне слово виголосив Владика Мстислав. Домовину спочилого св. п. проф,

(Закінчення на ст. 4-ій)

Д. Бортнянський — „один из крупнейших русских композиторов"

(О.З.). — Коли в 1917 році прийшли в Росії до влади большевики, одним з перших їхніх „осягів" було нищення всяких релігійних творів, у тому й музичних. Така доля зустрінула також друковані твори Дмитра Бортнянського. Тепер, по 60-ти роках, приходить „протверезіння" і появився друком невеличкий зошит під заголовком: „Д. Бортнянский Романсы и песни для голоса с фортепиано. Издательство „Музыка" Москва 1976."

Ці романси і пісні були скомпоновані Бортнянським до французьких текстів Ф. Г. Ляфермієра, швайцарського письменника, що проживав у Росії і написав лібретта для двох опер Бортнянського: „Сокіл" і „Син суперник". У збірці „Романси і пісні" французькі тексти мають також російський переклад, а ось заголовки пісень: 1. Романс про Павла і Вірджінію, 2. Мені вірить і вірна Ісмена, 3. Арієтта з опери „Сокіл", 4. Романс про прекрасного Рарсиса (з опери „Сокіл"), 5. Гимн до місяця, 6. Романс з опери „Син суперник", 7. „Прощай, прощай" з опери „Сокіл", 8. „Амор крилатий" пісня з опери „Син суперник". Романси і пісні є в супроводі фортепіяну. У передмові до видання Б. Доброхотов подає короткий життєпис Бортнянського, як одного „из крупнейших русских композиторов етого (18) столетия". Що Дмитро Бортнянський український композитор, про це ані слова. Це видання являється першим випуском вокальних творів Бортнянського в СССР.

БРЕЖНЄВ ЗАКІНЧИВ ДЕБАТИ НАД ПРОЄКТОМ НОВОЇ КОНСТИТУЦІЇ

Москва. — У вівторок, 27-го вересня ц. р., генеральний секретар ЦК КПСС і голова Президії Верховної Ради СССР Леонід Брежнєв закінчив офіційно „всенародні дебати над проєктом нової конституції, які тривали повних три місяці на сторінках урядової преси і спеціяльних зібраннях робітничих колективів, колгоспів, на сільських і міських мітінгах тощо. Проект нової конституції з деякими поправками, які ніби то були прийняті народом, має бути затверджений Верховною Радою СССР, яка збереться на своє засідання в наступному тижні, і після прийняття, згідно з новим законом, буде також назначений заступник голови Президії Верховної Ради (віцепрезидент), правдоподібно переємник становища Леоніда Брежнєва, якщо він рішиться відійти від активної служби. Новий проєкт мав би заступити дотеперішню „сталінську" конституцію, прийняту ще в 1936 році. Нова конституція увійде в силу в жовтні ц. р., себто в місяці, в якому Совєтський Союз відзначатиме 60-річчя Жовтневої революції і проголошення першої „соціялістичної держави" у світі. Підсумовуючи „обговорювання" проєкту нової конституції, Леонід Брежнєв заявив, що мільйони совєтських громадян переслали на адресу Верховної Ради свої пропозиції, багато з яких були прийняті спеціяльною комісією, яка займається конституцією. Брежнєв однак не сказав, які саме пропозиції від „народу" були прийняті. Промова Брежнєва була опублікована усіма центральними і головними республіканськими газетами, які раніше містили тисячі листів від своїх читачів і тих осіб, які бажали висловитись до проєкту конституції. З публікованих „Правдою" та іншими газетами листів виглядає, що совєтські громадяни більше цікавляться соціяльними проблемами, як, наприклад, закордонною політикою, але між листами були й дещо відважніші голоси, які домагалися забезпечення своїх прав перед судами, пропонували, що кожна особа перед судом повинна мати правного заступника, але в більшості автори листів тільки схвалювали вже запропоновані речі. „Деякі вимоги, — заявив у своєму виступі Брежнєв, — не можуть бути прийнятими, але додав, що пропозиції були взяті під увагу, бо вони збагачують і поглиблюють зміст проєкту. В проєкті нової конституції вже немає очеркнення, що існує „диктатура пролетаріяту". На місце уведено нову назву, а саме: „соціялістична держава усіх людей". Нова конституція на папері „гарантує" совєтським громадянам свободу слова, релігійних переконань, недоторканість приватної переписки. Однак під цим параграфом додано, що усі ці права не можуть суперечити інтересам суспільства і держави.

Ґромико в ОН критикував ЗСА за оборону прав людини, опісля мав нараду з Картером

Ню Йорк/Вашінгтон. — Совєтський міністер закордонних справ Андрей Громико у вівторок, 27-го вересня, заявив в Генеральній Асамблеї Об'єднаних Націй в Ню Йорку, що Совєтський Союз у порозумінні зі ЗСА та Британією готовий „на даний час припинити підземельні випробування атомової зброї", але теж критикував уряд президента Джіммі Картера за його політику оборони людських прав, за „невтронну бомбу" та за „крилату ракету" („круз мисел"). Кілька годин пізніше він відлетів до Вашінгтону, де в Білому Домі відбув нараду з президентом Джіммі Картером і державним секретарем Сайрусом Венсом в справі нового договору щодо обмеження стратегічної атомової зброї.

У своїй майже 2-годинній промові в ОН Ґромико заявив, що Москва, бажаючи запевнити світовий мир, готова на деякий період часу припинити підземельні випробування атомової зброї, разом з Америкою та Британією, не ждучи на подібний крок з боку комуністичного Китаю. В той самий час він критикував ЗСА за розбудову „невтронної бомби", називаючи її „негуманною зброєю" та закликаючи Об'єднані Нації вимагати припинення розбудови тієї бомби. Щодо американської „крилатої ракети", совєтський міністер закордонних справ твердив, що її розбудова до великої міри здержує порозуміння відносно нового договору між СССР і ЗСА в справі обмеження стратегічної атомової зброї, як теж підкреслив, що відносини між Москвою та Вашінгтоном „значно погіршилися". Однак, Ґромико, покликаючись на промову президента Картера в Чарлстоні, Південна Каролайна, з липня ц. р., висловив надію, що ці відносини поліпшаться, бо Президент тоді виявив бажання співпрацювати з СССР у всіх ділянках.

Заявляючи, що Совєтський Союз готовий прикласти всіх зусиль, щоб Београдська Конференція — яка має розпочатися на початку жовтня і розглянути наслідки Гельсінкських домовлення — увінчалась успіхом, Ґромико сказав, що СССР підтримує принципи пошанування людських прав і людських свобід, гарантованих міжнародними договорами. Проте, Москва гостро противитиметься всім спробам інших держав, зокрема ЗСА „втручатися у внутрішні справи" Совєтського Союзу та „проповідувати" совєтському суспільству, бо така „психологічна війна" тільки спричиниться до „затруєння міжнародної атмосфери та погіршить відносини між державами" — сказав Ґромико.

Зустріч Ґромика з президентом Картером і державним секретарем Венсом відбувалася на жадання Ґромика і тривала біля 90 хвилин. Після неї не видано жадного офіційного спільного комунікату, але совєтський міністер сказав кореспондентам, що „зроблено дальші кроки в справі ліквідації розбіжностей" щодо нового договору між ЗСА і СССР відносно обмеження стратегічної атомової зброї. Як відомо, дотеперішній 5-річний договір вигасає 3-го жовтня, але обидві держави вже раніше формально заявили, що додержуватимуться постанов цього договору, аж поки не буде підписаний новий.

„І МОГИЛИ МОЇ МИЛІ МОСКАЛЬ РОЗРИВАЄ..."

„... У нас в суботу, 26-го (серпня 1977 р.), був страшний день, бо мінували костел і всіх людей, які живуть біля костела, вигнали з хат... Сильний вибух і костел ...тільки грузи. ...так було страшно і жаль, що мені сльози самі капали, хоча плакати я не хотіла. **Чому було нищити, це таки був дім Божий? Чи ж нема** більше місця, а тільки це святе?... Хочуть там школу будувати. Чи мало вже тих шкіл є, а діти такі вже вчені й мудрі, що не кажуть ані „Добрий день", ані не зроблять вам місця в автобусі, чи в клубі. Ще їм треба більшої школи, щоб були більшими бандитами і п'яками..." (З листа із Завадова, Західня Україна).

В КИЄВІ КҐБ ЗААРЕШТУВАЛО ГЕЛІЯ СНЄГІРЬОВА

Гелій Снєгірьов

Вашінгтон. — Щоденник „Вашінгтон Пост" у виданні з 27-го вересня подав з Москви таку вістку:

„Український письменник-дисидент, який публічно закликав президента Картера до твердости у зв'язках з Кремлем, був заарештований під закидом антисовєтської діяльности. Гелій Снєгірьов, 49 років, відкритий лист якого до президента Картера був надрукований в еміґрантській російській газеті в Парижі 7-го липня, був заарештований агентами КҐБ в його домі в Києві — сказала його жінка".

Намагання українських джерел в цій країні одержати ближчі дані про це чергове насильство окупаційного режиму над українським інетелектуалістом не мали досі більшого успіху. Встановлено тільки, що Снєгірьова заарештували аґенти КҐБ в четвер, 22-го вересня рано, після цілонічного обшуку його мешкання. Опісля повідомлено дружину Снєгірьова, Галину, що її мужа заарештовано за „злочинну діяльність проти держави".

Лист Гелія Снєгірьова до президента Картера, про який мова в повідомленні з Москви, був надрукований в „Ню Йорк Таймсі" з 28-го липня ц. р. і про нього інформувала „Свобода" у виданні з 10-го серпня ц. р.

УКРАЇНКИ ПРОТЕСТУЮТЬ ГОЛОДІВКОЮ

Українки протестують проти совєтських знущань в Україні. Стоять [зліва]: Стефанія Букшована, Леся Гевка, Наталія Хомут і Дарія Степаняк.

Ню Йорк, Н. Й. (ід). — В тінях найбільшої міжнародної гуманітарної Організації Об'єднаних Націй, українські жінки з метрополітального Ню Йорку влаштовують дев'ятиденну голодівку, як протест проти совєтських порушень людських і національних прав в Україні.

Голодівка розпочалася о год. 10-ій рано в понеділок, 26-го вересня, і триватиме до вівтірка, 4-го жовтня, себто до дня, в якому президент Джіммі Картер говоритиме в Генеральній Асамблеї Об'єднаних Націй.

Ця протестаційна акція відбувається напроти головного входу до Об'єднаних Націй на 43-ій вулиці і Першій евеню.

Щоденно до голодуючих жінок підходить ряд зацікавлених осіб, як також і кореспонденти, питаючи про причину голодівки та бажаючи додаткових інформацій.

В вівторок, 4-го жовтня, відбудеться українська маніфестація підтримки президентської політики оборони людських прав.

Леонід Плющ виступав перед Комісією Гельсінкських Угод в Конґресі

Ню Йорк (Комітет оборони радянських політичних в'язнів) — В понеділок, 26 вересня ц.р., Леонід Плющ виступав перед членами Конґресу та Комісії для співпраці і безпеки в конґресі ЗСА. Плющ говорив про Беоґрадську конференцію і про обов'язок західніх держав вимагати від СССР дотримання людських прав та гуманітарних домовлень угод. Він підкреслив, що вимога — звільнення арештованих членів української, та усіх Гельсінкських груп в СССР — є першечерговою.

Плющ сказав, що сьогодні СССР хоче одержати кредити на торгівлю від Заходу, ці кредити є конечно потрібні СССР, бо їхня економія знаходиться в кризі і тому треба домагатися, щоб надання кредитів спричинилося до полегшення внутрішньої ситуації. Плющ вияснив, що немає жадних суперечностей в Гельсінкських угодах між „втручанням у внутрішні справи" і підписаним обов'язком усіх 35 держав респектування людських прав.

Якщо ЗСА не будуть рішучо домагатися дотримання тих угод, тоді Брежнєв і КҐБ розгорнуть новий погром проти опозиційних груп в СССР. Вже відбулися деякі процеси (Руденко, Тихий, Барладяну, Рубан та інші), дехто чекає суду (Матусевич, Маринович, Шаранський, Орлов, Ґамсахурдія, Костава, Ґинзберг та інші) і тому треба в Беоґраді стояти на твердих позиціях.

Під час зустрічі в Конґресі виступав американ-

(Закінчення на стор. 4-ій)

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли, незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Торгівля людьми

Згідно з інформацією газети ,,Ню Йорк Таймс'', надрукованою у числі з 25-го вересня ц. р. і ранішими повідомленнями пресових агентств, уряд Східньої Німеччини переводить систематичну торгівлю політичними в'язнями, одержуючи за кожного в'язня по 20.000 долярів викупу від Західньої Німеччини, уряд якої бажає в такий спосіб допомогти особам, які були, дуже часто незаконно, засуджені комуністичними судами на довгі реченці ув'язнення чи тяжких робіт у т. зв. виправних таборах праці за свої політичні переконання чи оборону Гельсінкських угод. Минулого тижня були доставлені на східньозахідній німецький кордон і передані західньонімецьким властям 90 політичних в'язнів; кілька тижнів раніше 144 в'язні були викуплені Бонном згідно з цією самою умовою.

Виглядає, що східньо-німецькі режимники, наслідуючи своїх духових зверхників в Москві, позбуваються сотень своїх політичних опонентів ще перед відкриттям другої фази Европейської Конференції для справ миру і співробітництва в Београді, не шляхом насильного видалення, як це практикували їхні колеги з Праги, але шляхом продажу за гроші (20.000 за штуку) і то за тверду валюту. Таким способом німецькі комуністи роблять подвійний ,,бизнес'': позбуваються невигідних їм осіб, які можуть і мають відвагу говорити про потоптання людських прав комуністичними режимами у Східній Европі, і рівночасно здобувають поважні капітали, які вони опісля використовують для ведення диверсійної роботи на Заході, зокрема в Західній Німеччині.

Проте, ще жадний тоталітарний режим не потрапив знищити опозиції при допомозі терору. Не знищать її і східньо-німецькі комуністи. Під впливом зрушень, які проходять в поневолених Москвою країнах і державах-сателітах також і там, у т. зв. Німецькій Демократичній Республіці, наростають неприємні для режиму опозиційні настрої, зокрема серед інтелектуалістів та інтелігентської верстви населення. Останньо ці настрої розгорнулися у форму відкритого бунту і вимог лібералізації законів. Оборонці цього руху за демократизацію, духовим батьком якого у Східній Німеччині є проф. Роберт Гавеман, покликаючись на Гельсінкську угоду та інші міжнародні договори, домагаються злагіднення догматичного і до краю збюрократизованого соціялізму в НДР та загальної демократизації в усіх галузях життя. Помимо того, що свої первні цей рух бере із Східньої Европи, а в першу чергу із Совєтського Союзу, то все одно він шукає моральної підтримки на Заході, а в першу чергу у Вашінґтоні, де справа людських прав стала інтеґральною частиною закордонної політики ЗСА.

Розвиток подій у Східній Німеччині вказує, що й ця, здавалося б, найкраще упорядкована економічно і найбільш слухняна Москві сателітна країна переходить психологічний злам, започаткований інтелігенцією. Таким чином настрої огорнули ввесь обшир контрольований Кремлем. Виглядає, однак, що німці, які найбільше висунені на Захід все таки кращі ,,бизнесмени'', бо вони не просто позбуваються з країни опозиціонерів — вони дослівно продають їх, щоб за одержані за них гроші скріплювати свій людоненависницький режим.

Папі Римському сповнилось 80 років життя

Рим, Італія. — В понеділок, 26-го вересня ц. р., сповнилося 80 років життя главі Католицької Церкви, папі Павлові УІ. Згідно з ранішими спекулятивними повідомленнями італійської преси, Папа, який хворіє на тяжку форму ревматизму, мав зрезиґнувати із свого становища і передати владу Церкви в молодші руки. Тепер виглядає, що ці повідомлення не були правдивими, бо папа Павло УІ глибоко заанґажувався у підготовчі праці Єпископського Синоду, який розпічнеться цієї п'ятниці, 30-го вересня, і на якому Папа має виголосити вступне слово.

Володимир Біляїв
Заст. Голови ВО УНРади

КОЛИ ЗАЧИНЯЄТЬСЯ БРАМА ЕПОХИ...

(Слово виголошене на похороні проф. д-ра Бориса М. Мартоса 24-го вересня 1977 р. у Бавнд Брук, Н. Дж.)

Борис Мартос народився в останній чверті 19-го століття, коли на громадянську ниву вийшло нове покоління українців, для яких сама лишень культурницька діяльність їхніх батьків була вже назавжди перейденим етапом. Це покоління ставило метою своєї громадської праці здобуття повних національних і політичних прав для свого народу. Небіжчикові було тоді 19 років, коли у Києві в 1897 році відбувся Всеукраїнський з'їзд представників громад, на якім було створено ,,Загальну українську безпартійну демократичну організацію''. Отже, ще 80 років тому українсько-політичний демократичний рух в тодішній Росії не влився, як бачимо, в загальноросійський демократичний рух, а створив власну організаційну форму Громад з розгалуженням, що сягали навіть до повітових міст України.

Але тоді вже ця форма не задовольняла молодший, свідомо радикальніший елемент українського суспільства, особливо ж національно-свідоме студентство. В 1900 році студент Харківського університету Борис Мартос належав до таємного студентського гуртка, а рік пізніше — до заснованої тими таки харківськими студентами, на чолі з Дмитром Антоновичем Української Революційної Партії. Тогочасне національносвідоме українське студентство, покоління Бориса Мартоса, виховувалось на пророчій музі Тараса Шевченка, на творчості тогочасних діячів рідної культури, таланти яких освічували український національний світанок: Лесі Українки, Івана Франка, Бориса Грінченка, В. Самійленка, М. Коцюбинського, В. Леонтовича, Карпенка-Карого та корифеїв української сцени з театру М. Кропивницького. Національно-культурна свідомість цього покоління вже не мала в собі ні сумнівів, ні вагань. Отож, в аспекті політичнім це покоління було єдиним на той час носієм українського націоналізму, правда, опертого не на національно-державній традиції України, а на його запозиченні загально-европейській основі. Для цього покоління занадто віддаленими і туманними були державні твори історичної Київської княжої держави і Козацької Республіки 16-го і 17-го століть.

Нав'язуючи до політичної лінії старої київської Громади, це покоління було ще в полоні часово близької традиції Кирило-Методієвського Братства з його ідеєю федеративного устрою Росії. Його суспільні візії майбутнього визначалися (тоді ще тільки теоретичними) гуманітарними міркуваннями соціялістичної доктрини. Не дивно отже, що в той час для багатьох, навіть найбільш активних українських націоналістів, ідея самостійности України були ,,лише далеким ідеалом, майже нереальним та утопійним''. Але досвідчені зубри російського абсолютизму, починаючи прем'єрами і кінчаючи жандармерією, дивились на діяльність цього покоління як переходовий ступінь до державного сепаратисму України. І вони не помилились. Покоління Бориса Мартоса не тільки прискорило своєю діяльністю зріст визвольного руху в Україні між революціями 1905-го і 1917-го років, але в бурі революції 1917 року піднесло гасло національної революції і створило новітню суверенну українську демократичну державу — Українську Народну Республіку.

На долю Бориса Мартоса припало очолювати в 1918-19 роках Раду Міністрів УНР. Його вік (тоді йому було 39 років), освіта, довга революційна діяльність, досвід в громадській праці, професійна обізнаність з господарством і банківництвом, високий рівень загальної культури (ця риса є окрасою його покоління) висунули його на це відповідальне становище в момент найскладнішої і трагічної ситуації, в якій опинилась тоді з різних причин молода українська держава.

Після поразки визвольної боротьби і втрати державности України, колишньому її прем'єрові, як і багатьом його співробітникам, довелось не раз бути об'єктами критичних коментарів і дорікань. Але такою є вже доля всіх державних мужів, яких життя не наділило лаврами переможців чи ареолею мучеництва. Як дійсний державний муж, він ніколи не вдавався до апології і виправдування своїх політичних вірувань і поступовань. Може років з двадцять тому, прогулюючись по пахучих луках коло Глен Спей, Небіжчик сказав мені в глибокій задумі, ніби внутрішнім своїм зором задивлений в таке далеке і таке близьке для нього минуле: ,,У нас, українців, є дуже модним вислів: ,,Історія засуджує''. Історія нікого не засуджує, вона тільки констатує і оцінює людей і події на підставі об'єктивної, субстанційованої документацією, аналізи''...

Півтора року Небіжчик не дожив до своєго столітнього ювілею. У цю жалібну хвилину, коли з його відходом у життя вічне, перед нами зачиняється брама цілої епохи, треба з почуттям особливої вдячности підкреслити, що ук-

(Закінчення на ст. 4-ій)

Д-р Петро Ігнат

ЧЕХО-СЛОВАЧЧИНА Й МОСКВА

III

Далеко перед Другою світовою війною д-р Бенеш і його співробітники всюди на Заході пропагували співпрацю з Москвою. Тим вони допомагали Москві видістатися з ізоляції, в якій вона находилася. Д-р Ріпка згадує про це так: ,,Чехо-словацька політика постійно старалася, щоб дійшло до співпраці між демократичним світом і Совєтським Союзом. Позитивно ми старалися злагіднювати непорозуміння поміж Заходом і Сходом. Ми використовували кожну можливість, щоб нав'язувати та підтримувати співпрацю поміж Заходом і Сходом.''

Д-р Бенеш так згадує про свою діяльність в користь Совєтського Союзу ще до Другої світової війни: ,,Ще від 1922 я працював для зближення Европи з Совєтами, тобто до їх поступового домовлення. Ніколи я не погоджувався з політикою західних демократій, яка довго ізолювала Совєтський Союз і виключала його з европейської та світової співпраці. Тому ми вважали нашим великим тріюмфом нашої европейської політики, коли 18 вересня 1934 р. Совєтський Союз став членом Ліґи Націй, а також заключив з Францією і нами договір взаємної допомоги''. (Д-р Бенеш ,,Спомини'', ст. 9).

Треба тут згадати, що переговори щоло членства Совєтського Союзу в Лізі Народів відбувалися поміж д-ром Бенешом і Літвиновим. Д-р Бенеш в ті часи був головою Ради Ліґи й як такий виступав як її репрезентант.

Книга З. Фірлінґера ,,В службах ЧСР'' є без найменшого сумніву доказом совєтофільської тенденції чеської політики теж і до Другої світової війни. Автор згадує в ній, що ,,Москва уважно слідкувала за внутрішнім розвитком нашої держави, її закордонної політики, її оборонними зусиллями, а теж з задоволенням приймала до відома зростаючу популярність д-ра Бенеша''.

Взагалі, чеські політики представляли комунізм як ідеологію, яку можна прийняти й наслідувати. Керуючися такими поглядами, вони представляли Москву перед західніми демократіями в рожевих красках. Тому саме д-р Бенеш підкреслює: ,,Головна засада комунізму є гуманістична...Я симпатизував з вищою концепцією російського комунізму...Знаю, що остаточна мета комунізму є гуманістична, та що в теорії засуджує використовування одного народу іншим''. Ми всі знаємо про цю теорію, але знаємо також і комуністичну практику, про яку д-р Бенеш забув згадати.

Совєтські воєнні успіхи на Сході наводили страх не тільки не середущу Европу, але взагалі на цілу Европу. Вільний світ зовсім реально дивився з великим недовір'ям на Совєтський Союз. А чеські політики, що сиділи в Лондоні, проголошували кожного противника комунізму ,,фашистом'', ворогом свободи та помічником Гітлера. Тим самим допомагали Москві придушити і унеможливити всякі дії проти експансії Москви. Тоді, коли реально думаючі політики підтримували думку, щоб через федерацію середущої Европи поставити греблю проти совєтської експансії, політики, що групувалися довкола д-ра Бенеша, унеможливили здійснення такого пляну. В такій ситуації західнім політикам було ясно, що без федерації середущої Европи не можна найти там стабілізації відносин. Треба пригадати, що загальна американсько-англійська опінія дуже прихильно ставилася до федералізації і тому лондонський і вашінґтонський уряди звертали увагу чотирьом еміґраційним урядам в Лондоні (чехо-словацький, польський, югославський і грецький), щоб вони прийняли ідею федерації. Всі можливості здійснення тієї ідеї перекреслив д-р Бенеш, бо чехо-словацьким договором з Москвою з дня 12 грудня 1943 р. відкрив Совєтам двері в середущу Европу. Так завдав він смертельного удару ідеї федерації, завданням якої було ставлення спротиву совєтської експансії.

Д-р Бенеш був переконаний, що Сталін, признаючи його довголітню службу і заслуги, позволить йому творити соціялістичну Чехо-Словаччину на свій спосіб і що Москва взагалі не буде вмішуватися в державні справи Чехо-Словаччини. Ще за Другої світової війни, під час свого побуту в Лондоні, д-р Бенеш часто про це згадував і з гордістю покликувався на свої великі заслуги в Сталіна. Отже, орієнтація чехів на Москву була дійсно зреалізована і припечатана договором з 12-го грудня 1943, за підписом д-ра Бенеша. Цей договір залишиться для майбутніх чеських поколінь відстрашаючим прикладом орієнтації на Москву.

А що до ,,великих заслуг'' д-ра Бенеша в Сталіна, варта одну з них згадати. Це є донос Сталінові на маршала Тухачевського в 1937 р. про його зв'язки з німецьким генеральним штабом. До цього д-р Бенеш признався чеському міністрові Фаєрабендові в Лондоні. Як відомо за цю німецьку провокацію, маршал Тухачевський з групою совєтських штабових старшин був розстріляний на приказ Сталіна.

(Кінець)

Осип Залеський

МАКСИМ БЕРЕЗОВСЬКИЙ

(У двістіліття смерти композитора)

В історії української музики 18-те сторіччя замітне тим, що в ньому народилися, жили й творили три визначні українські композитори, творці клясичної доби в історії нашої музики, а саме: Максим Березовський (1745-1777), Дмитро Бортнянський (1751-1825) і Артим Ведель (1767-1808). В чужомовних підручниках історії музики та енциклопедіях усі три зараховані до російських композиторів, бо народилися і жили на території колишньої російської монархії. Щойно в останніх часах вдається виправити ці невірні інформації основними даними: усі три народжені в Україні (Березовський і Бортнянський у Глухові, Ведель у Києві), перші два були студентами Київської Академії, а основне: їхні твори релігійної музики мають наскрізь український характер і є прикладами українського хорового музичного стилю. Цього року минає двісті років від смерти одного з цієї трійці, а саме, Максима Березовського, тому є доцільним присвятити йому хоч коротку згадку.

Максим Березовський народився 27 жовтня (ст. ст.) 1745 року в Глухові, в козацькій родині Созонта й Горпини Березовських. Замилування до музики виявилося вже в дитячім віці Максима, любив слухати співу і гри на бандурі мандрівників-бандуристів, від них навчився українських пісень і гри на бандурі, а маючи гарний голос, з дитячих років співав у хорі. В роках 1755 до 1761 вчиться спершу в Київській духовній академії, а відтак забирають його до царської хорової капелі в Петербурзі, яка постійно поповнювалася співаками з України. Тут оцінили голос Березовського і він виконував головні ролі в операх, які ставили співаки капелі. Музикальність, талант і пильність відкрили Березовському дорогу до дальших музичних студій, і його висилають до Італії в місто Больонію, де в музичній академії стає він учнем знаного тоді теоретика Падре Мартіні, в якого вчився тоді також В. А. Моцарт. Про успіхи в науці Березовського свідчить те, що в 1771 році обирають його на члена Больонської Академії і він з титулом професора закінчує академію, а його ім'я залишається записане золотими буквами на стіні академії, поруч з іменем В. А. Моцарта. В Больонії творить Березовський оперу ,,Демофонт'' до італійського тексту і в стилі тодішніх італійських опер. Була вона поставлена в оперним театрі в Ліворно. Друга опера, ,,Іфіґенія'', залишилася мабуть невикінченою й тому не діждалася вистави.

Закінчивши свою музичну освіту, 1774 року Березовський повертає на Батьківщину та шукає праці відповідної його студіям і знанню. Та біда в тому, що він українець, ,,хахол'', а таких не можна допускати до кращих місць на терені російського царства. Він їде в столицю, у Петербург, і там пропонують йому працю співака в царській капелі, якою кермує італієць Сарті. Йому, больонському академікові, дають підрядну працю хориста, а це все завдяки інтриґам і ворожому наставленні до українців. Не допомагає навіть протекція фаворита цариці, князя Потьомкіна, який хотів оснувати в Кременчуці, в Україні, консерваторію, а на ректора покликати Березовського. Цей плян, виявлений перед царицею, випровадив її з рівноваги. ,,Ти сп'янів, князю? Чи старієшся? Я вже підписала наказ Телекію зруйнувати Січ, а ти хочеш хахлам відкрити академію? І щоб про них говорив весь світ? І щоб Березовський зрівнявся з Моцартом? Я слухати цього не хочу''. Втративши надію на працю в консерваторії в Кременчуці, М. Березовський попадає в психічну хворобу. ,,Все. Кінець. От і прийшов я докраю. Немає Січі. Зруйнували. А Січ — це Україна. Немає Академії. А академія — це була б душа народу''. (Цитати з історичної повісті Ю. Колісниченка і С. Плакиди ,,Неопалима купина'', Київ 1968). Розчарований і знеохочений до життя та психічно хворий Максим Березовський кінчить самогубством 22 жовтня 1777 року.

Музична творчість М. Березовського не кінчиться на його двох італійських операх, подібно як і творчість Д. Бортнянського. Їхні опери це лиш дань тодішньому звичаєві, що кожний композитор повинен виявити свій талант в оперовому стилі і повинен написати декілька опер, а їх успіх на сцені принесе славу композиторові — або забуття після неуспіху. Березовський працював також над українською оперою з часів козаччини, але партитура опери, як і його музичні твори в рукописах, були спалені, щоби навіть хахлацький дух не ширився по світі. Перші твори Березовського постали ще в часі його студій і вони не заховалися. З пізніших його творів — це хорові до церковних текстів, як концерти для хорів, з яких найбільш знаний ,,Не отверзи мене во время старости''. Хоральними концертами називали свої твори всі три названі композитори чотиричастинні хорові твори, що в західній музиці мали назву ,,мотети'' і

(Закінчення на ст. 4-ій)

Л. Дончук

НА КУБАНІ

(4)

Я стрілою полетіла до нього.

— Що це ? — ледве могла вимовити від хвилювання.

Козак подивився на мене співчутливо, та й каже спокійненько:

— Це якісь речі о. Тимофія, — і зараз же додав: — а вони з матушкою їдуть другою підводою. Скоро тут будуть, — поклав біля фіртки клунок і поїхав далі.

Я головно, скільки в мене вистачило духу, гукнула:

— Мама батька везе! Мама батенька везе!!!

Вискочили наші господарі і вся родина Костівих, та до мене:

— Що ти кажеш?! Звідки ти знаєш?

Не встигла я пояснити, як до нашого подвір'я стала наближатися підвода, на якій хтось лежав, а мама сиділа біля лежачого. Під'їхала, підвода стала...Всі кинулися до підводи, а я найперша. Глянула на батька і серце заніміло: то був нерухомий труп...Взяли його четверо мужчин з тим рядном, на якому він лежав і понесли до хати. Я вже давно приготувала ліжко, щоб було де покласти нашого найдорожчого хворого.

Побачивши батька в такому, як мені показалося, безнадійному стані, я ледве могла стримувати сльози. Мама, що вже трохи звикла до його вигляду, була спокійніша. Я помітила, що на тітку та й на дядька Федора стан здоров'я батькового зробив пригнічуюче враження, та вони не показували того.

Батько ще трохи дрімав у дорозі, тепер розплющив очі, посміхнувся до мене і ледь чутно сказав:

— Ну, як же тут доня моя?

Намагаючи теж усміхнутись, я прошепотіла:

— Рада, що ти повернувся і скоро видужаєш...

Родини о. Федора й нашого господаря вийшли з хати, щоб дати хворому можливість відпочити, а мама почала готувати для нього їдження.

За короткий час приїхав до нас із центру станиці лікар. Ми здивувалися, бо нам не прийшло в голову його турбувати в неділю. Але хтось з уважних прихожан поїхав до нього й намовив негайно поїхати до хворого.

Оглянувши батька, лікар нас трохи потішив:

— Немає у батюшки жадної хвороби, лише недоживлення. Я дам ліки для скріплення організму, але головне відгодовуйте його. Спочатку, поки стане трохи сильнішим, давайте легеньку їжу. Пізніше нехай їсть усе, що йому смакуватиме.

Глянувши на мене, що дивилася на нього очима, повними сліз, він узяв мене за підборіддя, щоб я підняла голову, і промовив:

— А ти, дитино, не плач, не журися! Поставимо батька твого на ноги.

Це мене втішило, але при погляді на батька, у якого беззубий рот провалився, руки, зігнуті в ліктях, не виправлялися, ноги теж були зігнуті в колінах і не розгиналися, я подумала, що лікар нас тільки потішає і говорить неправду.

Випровадивши лікаря та нагодувавши хворого, після чого він знову задрімав, ми з мамою вийшли в кухню, і там мама мені сказала:

— Не журися, доню! Я вірю словам лікаря, бо сама помітила, як за цей тиждень, що я у Ростові відгодовувала батька, йому помітно покращало. Дасть Бог повернемо його до здоров'я.

Прийшли до нас тітуся та дядько Федір послухати про мамину епопею, про її подорож. Вийшли ми в садочок і там слухали мамину розповідь про її пригоди.

— Приїхала я до Ростова благополучно, — почала мама, — на моє щастя не було жадної перевірки, то я так доїхала з кондукторами в ,,служебному'' вагоні. В Ростові один із залізничників повіз мене до їхнього колеґи, там мене привітали щиро, зі співчуттям. Нагодували, хоч мені було не до їдження, та й поклали спати, бо на другий день ранком, я мусила йти до в'язничної лікарні визволяти батька.

Хоч була втомлена, але мені не спалося і я майже всю ніч молилася, щоб Господь допоміг мені в моїй тяжкій справі.

Встала рано, як тільки почула, що господиня вже не спить, вийшла до неї і разом з нею ледве дочекалися, поки вже можна мені було йти до в'язниці. Залізничник, у якого я спинилася, повів мене туди і показав куди заходити.

Найперше я допиталася, де є в'язнична лікарня. Мене туди направили і, хоч з труднощами, я знайшла свого в'язня-мученика. Як у мене серце не розірвалося, коли я побачила в такому тяжкому стані?! Та, намагаючись не виявити свого настрою, я привіталася і поцілувала ті кісточки, обтягнені шкіркою...Він і сам не стримався: прошепотів:

— Приїхала? — і з очей покотилися сльози.-Підсунь руку під подушку і візьми папірчик, яким мене повідомили про звільнення. Підеш до головної канцелярії і там візьмеш офіційний документ про це.

Зробила так, як він сказав. О. Тимофій пильно на мене подивився й прошепотів: ,,Хай тобі Бог помагає!''

Показали мені де є головна канцелярія і я туди пішла. Зайшла у велику кімнату, де було багато службовців. Несміливо підійшла я до першого столу, за яким сиділа молода дівчина у червоній хустці. Показала їй папірчик, а вона як крикне: ,,Це не до мене! Там далі йди!'' Пішла я далі, а ноги трусяться, ледве не падаю. Але мушу йти...Так мене посилали від столу до столу, знущаючись з мого горя. Побувавши біля всіх столів, де мене ці бездушні людці осміяли, я вийшла з кімнати, стала біля дверей і не могла вже стримати сліз. Стою і плачу...Молюся в душі до Св. Князя Володимира, що пам'ять Його того дня святкували.

За сльозами не помітила, як до мене хтось підійшов та тихо й привітно запитав: ,,Чого плачете, мамо?'' Підняла голову й побачила молодого чоловіка, що співчутливо не мене подивився. Я розповіла йому про своє горе, а він відповів: ,,Не плачте, я все для вас зроблю''.

Взяв мій папірчик і пішов до кімнати, з якої я тільки вийшла. Скоро прийшов назад і приніс мені всі, потрібні для звільнення, документи. Зворушена до глибини серця, питаю: ,,Як же я вам віддячу?''. А він ледь чутно промовив:

— Моліться за Володимира!... — і пішов геть.

Все те так скоро сталося, що мені здавалося, ніби сам Св. Володимир зглянувся наді мною й мені допоміг.

З допомогою залізничника, в якого я проживала, перевезли ми нерухомого чоловіка до його хати і стали віджевлювати всі разом. Господиня — добряча душа, сама ходила на базар купувати все найсвіжіше для хворого. Не завжди за це й гроші брала. Казала:

— Та ми ж християни, мусимо допомагати одне одному. Доглядайте о. Тимофія, а я однаково йду собі купувати, то й вам куплю, що треба.

Так проминув тиждень і я побачила, що хворий почуває себе сильнішим, та й стала говорити з господарем про подорож додому.

При допомозі тих же залізничників, мені вдалося довезти до вокзалу свого хворого: десь ті ,,добрі самаряни'' добули носилки, поклали на них о. Тимофія і внесли у вагон. Я ввесь час молилася, щоб Господь послав нам щасливу путь.

Люди у вагоні не протестували, що тут був хворий на носилках. Благополучно доїхали до вузлової станції ,,Тіхорецкая'', де потяг стояв досить довго. А тут чую, люди шепочуться: ,,військові перевіряють перепустки...'' А у мене перепустки немає. Боже, що ж мені робити?! Викинуть мене з хворим на Тихорецкій і як же я буду добиратися далі? Від цієї думки мені за спиною посипало морозом.

Ось уже два червоноармійці в нашому вагоні...вже підходять до мене: ,,Бабка, твой пропуск!'' — кричить один. Я шепочу: ,,Зараз, зараз!'' та роблю вигляд, що шукаю його. Вони знову: ,,что так долго копаєшся? Показивай сейчас же пропуск, а не то викінєм із вагона!'' Нишпорю по кишенях, а в думці молюся...Раптом, на пероні почулися постріли, червоноармійці вискочили з нашого вагону і десь побігли в напрямку пострілів, а тим часом потяг рушив...Тоді вже я дякувала Богові і всім святим, за чудо, що врятувало нас.

До Краснодару приїхали сьогодні рано. Залізничники

(Закінчення на ст. 4-ій)

Організація Оборони Лемківщини
З НАГОДИ
16-го ЗАГАЛЬНОГО З'ЇЗДУ
має шану запросити усіх своїх Членів та все Українське Громадянство на

БЕНКЕТ і ЗАБАВУ

в суботу, 8-го жовтня 1977 року в Українській Централі
301 Palisade Avenue, YONKERS, N.Y.

Бенкет — год. 6-та веч. • Забава — год. 9-та веч.

Зголошення на бенкет приймають місцеві Відділи ООЛ, або слати на адресу: ODL, P.O. Box 651, Cooper Sta., New York, N.Y. 10003 до 4-го жовтня ц. р.

ДО УЧАСТИ ЗАПРОШУЄ —
КРАЙОВА УПРАВА ООЛ

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДІТЕЙ.

Управа УСВТ „Чорноморська Січ" в Нюарку, Н. Дж.

повідомляє

своїх Членів, Симпатиків і Українську Спортову Молодь, що з днем 13-го вересня 1977 року почав свою професійну працю тренера в ланці копаного м'яча УСВТ „Чорноморська Січ" п. ІГОР ЧУПЕНКО, який після прибуття з України з Дніпропетровська в останніх двох роках виконував обов'язки головного інструктора і директора 1-ої Української Спортової Школи УСВТ „Чорноморська Січ".

Тренінги з 1-ою Дружиною відбуваються у вівтірки і п'ятниці вечорами, з молодшими дружинами в четвер вечором.

З початком місяця жовтня тренер І. Чупенко переймає постійну працю, директора нової спортової залі Парафіяльної Школи св. Івана Хрестителя в Нюрку.

Перші лігові змагання у себе в дома на площі ФАРЧЕРЗ ҐРОВ —

„Чорноморська Січ" — „Бозкурт" С. К.
відбудуться
в неділю, 2 жовтня 1977 р., год. 5 по пол.

В складі 1-ої Дружини виступають: Ф. Фурман, С. Нагорняк, А. Попович, А. Мельник, Ю. Бакун, В. Бакун, Р. Коліс, Д. Бакун, А. Бакун, В. Гречний, В. Денисюк, П. Ґродецький, Р. Койль.

Провід ланки і тренер І. Чупенко запрошують інших українських змагунів включатися до складу 1-ої Дружини, як і до дружин юнаків.

•

Провід відбиванкової ланки УСВТ „Ч. Січ" запрошує зацікавлену молодь включатися до відбиванкових дружин. Тренінги в залі середньої школи Колюмбія в Мейплвуд проводить нова професійна тренерка МАРІЙКА ГАНИЧ В ПОНЕДІЛКИ ВЕЧОРАМИ. Календарець тренінгів в інші дні буде поданий своєчасно.

Софія Наумович

„Гітлер — Сталін"

Популярний французький щоденник „Франс-суар" з 4-5 вересня 77р., надрукував листа свого читача під таким заголовком, в якому читаємо:

„Коли пишуть про Гітлера, то звичайно наводять його злочини, його мегаломанію, нестійкість характеру, його криваву злість і т. д., я думаю, що ці пригадки потрібні. Проте, інша людина робила те саме, чи не більше, та ще й без виправдання умовою хворобою, як у Фюрера, — я хочу говорити про Сталіна.

„Гітлер прийшов до влади завдяки злочинові, — Сталін також. Гітлер створив і втримував концтабори, — Сталін також.

„Гітлер казав розстрілювати й засилати своїх земляків у часі миру, — Сталін також (знищення спротиву „кулаків", криваві чистки 1937 р. і т. д.)

„Гітлер брутально „приєднав" чехів, поляків, австрійців, — Сталін підкорив балтицькі країни, заслав їхніх мешканців, вирвав деякі фінські й польські території, забрав силою і проти волі населення, половину Европи.

„Гітлер хотів винищити жидівський народ, Сталін змасакрував вірменський народ.

„Сьогодні Гітлер мертвий, й Німеччина (західня) створила собі демократичний режим (і соціяльний), у якому кожний може пересуватися куди хоче, очевидно респектуючи закони цієї країни. Чи можна те саме сказати про совєтську Росію?...

М. Й. Ж. Лє Генаф".

HIGHER EDUCATION UKRAINIAN COURSES

THE SHEVCHENKO SCIENTIFIC SOCIETY
and the
UKRAINIAN FREE UNIVERSITY REPRESENTATION IN THE U.S.A.
are continuing higher education Ukrainian courses for the present academic year 1977/78,

starting October 1, located at the Shevchenko Scientific Society of America Headquarters in New York.

Topics to be covered: the Ukrainian language and Literature, History of Ukraine, Geography of Ukraine, Ukrainian Art, and Ukrainian culture, in general. Special courses in pedagogy and didactics will be offered for prospective teachers of Ukrainian schools.

The higher education courses in Ukrainian are foreseen as a major requirement for those considering the acquisition of a Master's Degree from the Ukrainian Free University in Muenchen, Germany.

Registration for the courses is being accepted during business hours by the office of the

Shevchenko Scientific Society
located at
302-304 West 13th Street, New York, N.Y.
Tel.: (212) 929-7622

Prof. Dr. WASYL LEW, *Course Director*

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСоюзу!

КОМІТЕТ ОБОРОНИ РАДЯНСЬКИХ ПОЛІТИЧНИХ В'ЯЗНІВ

запрошує Українців Ню Йорку й околиці на

ПУБЛІЧНІ ЗБОРИ

„Наші вимоги до Беоґрадської Конференції"

Виступатимуть:

ЛЕОНІД ПЛЮЩ — західній представник Української Громадської Групи для сприяння виконання Гельсінкських угод.

ЛЮДМИЛА АЛЄКСЄЄВА — західній представник Московської Групи для сприяння Гельсінкських угод.

РЕМЗІ КЛАРК — колишній генеральний прокуратор ЗСА, адвокат для арештованих членів Української Групи М. Руденка та О. Тихого.

Неділя, 2-го жовтня 1977 року, о год. 2:30 по пол.
Stuyvesant High School 15 вул. і 1-ша Авеня, Ню Йорк, Н. Й.

•

Комітет хоче подати до відома, що Д-р МИХАЙЛО ШТЕРН не буде ВИСТУПАТИ на зборах, як було подано в летючці.

БАЛЕТНА ШКОЛА
Роми Прийми-Богачевської
62 St. Marks Place
New York, N.Y.
оголошує
ПОЧАТОК ШКІЛЬНОГО РОКУ 1977/78

ІРВІНҐТОН — Школа св. Ів. Хрестителя. Реєстрація учнів — понеділок, 26-го вересня, 3-5 веч.

НЮ ЙОРК — П'ятниця, 30-го вересня, між 3-6 веч. і субота, 1-го жовтня, 12-2 по пол.

БАЛЕТ, УКРАЇНСЬКІ НАРОДНІ. ТАНКИ та РУХАНКА ДЛЯ ПАНЬ.

Початок навчання від 1-го жовтня, за минулорічним поділом годин.

Інформації телефонічно - (212) OR 7-7187

Ділимося сумною вісткою,
що з Волі Божої відійшла у Вічність,
на 80-му році життя,
наша Найдорожча
ДРУЖИНА, МАМА, БАБУНЯ І ПРАБАБУНЯ

бл. п.

ОЛЬГА СТРАТИЧУК з ПЕРЕЦЬКИХ

Засмучена родина:
ІВАН — муж
БОГДАН РАДИШ, син з дружиною ГАЛЕЮ
ДЕНИС, внук з дружиною ДЖЕСІ
ДИЯНА, внучка з мужем Мк КОРМІК
правнуки: КЕЛІ і ДЖЕСІ

•

ПОДЯКА

Всім Учасникам похорону, а зокрема директорові Кошакові Николі, д-рові М. Сігуровичеві та Іванові Теслі за поміч і поради в приготуванні похорону та Всім, що надіслали співчуття.

Сот. ІВАН СТРАТИЧУК

Ділимося сумною вісткою
з Рідними, Приятелями і Знайомими,
що з Волі Всевишнього відійшов у Вічність,
в п'ятницю, 9-го вересня 1977 року в Детройті, Міш.,
Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО І ДІДУНЬО

бл. п.

МИХАЙЛО МАКСИМЮК

народжений 14-го квітня 1893 р. у Косові.

У глибокому смутку:
МАРІЯ — дружина
ІРЕНА — дочка з мужем ІВАНОМ
ЛЮБОВ і АНЯ — внучки

В СОРОКОВІ РОКОВИНИ СМЕРТИ

бл. п. інж. Володимира Дидинського

замість квітів на далеку і незабутню могилу мого БАТЬКА складаю $100.00 долярів в допомогу Українським Воєнним Інвалідам.

Софія ДИДИНСЬКА-КУДРИК

Замість квітів на могилу

сл. п. Михайла Гринішака

складає суму 50.00 долярів на цілі НТШ в ЗСА.

Елизабет, Н. Дж. Танка ГРИНІШАК, дружина

Замість квітів на могилу

сл. п. Володимира Кобзяра

члена Карпатського Союзу,
зложили на Фонд Допомоги при Союзі старшим віком громадським і культурним діячам на Карпатській Україні, тепер живучим в Европі:

д-р Володимир і Віола Комаринські	$25.00
д-р В. Шандор	20.00
Грицюк Юрій	20.00
Шпонтак Михайло	20.00
Шеляк Юрій	20.00
д-р П. Ігнат	10.00
д-р Ю. Химинець	10.00

Замість квітів на могилу

бл. п. Іллі Варчака

б. четара, учасника Визвольних Змагань в рядах Леґіону УСС і УГА
на видавничий фонд видавництва „Червона Калина" зложили 220.00 дол.:

по 20.00 дол. — Евген і Евгенія Івашків, Іван і Марія Кифор, Богдан і Надія Савчуки;

по 10.00 дол. — Роман і Марія Борковські, Роман і Ольга Гасцькі, Роман і Марта Данилюки, Василь і Наталія Дума, Андрій і Лідія Закревські, Юрій і Дарія Костів, Володимир Козіцький, Ярослав і Ірина Куровицькі, Володимир і Олімпія Роговські, Тарас і Марійка Соробей, Богдан і Ольга Фостяк, Микола і Наталія Хоманчук, Степан і Евгенія Чума, Степан Щур, Микола і Марія Ярошенко;

по 5.00 дол. — Іван і Марія Бродило, Ярослав і Люба Ярема.

ВШ. Жертводавцям щиру подяку складає —
В-во „ЧЕРВОНА КАЛИНА"

ПОДЯКА

З Волі Всевишнього відійшла від нас у Вічність
дня 6-го липня ц. р., на 97-му році життя
наша Найдорожча МАМЦЯ, БАБЦЯ І ПРАБАБЦЯ

бл. п.

ЕВГЕНІЯ з МУЛИКІВ МАКАРУШКА

У цім нашім великім горю і смутку ми зазнали дуже багато співчуття і потіхи від наших Приятелів і Знайомих, Яким Всім хочемо цією дорогою подякувати.

В першу чергу складаємо нашу щиру подяку Отцям ЧСВВ з парохії св. Юра в Ню Йорку за відправлення Панахид, — а зокрема о. Шевчукові за дуже гарне переведення похоронних обрядів і за зворушливе останнє слово на поминках після похоронів.

Щиро дякуємо д-рові Ярославові Восвідці за всі Його цінні поради і за щедрий дар на Патріярший Фонд.

Почуваємося до милого обов'язку подякувати довголітньому приятелеві нашої родини п. дир. Петрові Петрикові, який мимо свого поважного віку, не жалував труду і приїхав з Вашінгтону, щоби віддати останню прислугу Покійній в часі похоронних обрядів.

Дякуємо п-ні Христині Навроцькій за Її прощальне слово в часі Панахиди, як рівнож п-ням Лідії Бурачинській, Ірені Шоховій та п. Іванові Костюкові за звеличання пам'яті Покійної на поминках за Її непересічну довголітню громадську працю.

Щиро дякуємо д-рові Іванові Козакові, голові ОбВУА, Пластовій Станиці в Ню Йорку і 3-му пл. Куреневі „Лісові Чорти" за надіслані співчуття.

Щире „Спаси-Біг" Всім, Які зложили свої пожертви на Служби Божі і Панахиди, як рівнож Всім, що зложили датки на різні національні цілі замість квітів на могилу Покійної, а шпиталеві у Бінґгамтоні за надіслані квіти.

Ми щиро зобов'язані Всім Тим, які взяли особисту участь у похоронних обрядах, і Всім, які відпровадили Покійну на місце Вічного Спочинку.

Неможливо нам подякувати поіменно Всім Тим нашим численним Приятелям і Знайомим, Які чи то усно чи письменно зложили нам Свої співчуття і облекшили нам наше горе, тому просимо Їх прийняти цією дорогою нашу сердечну подяку.

Дякуємо похоронному заведенню п. Петра Яреми в Ню Йорку за переведення похоронів.

Діти, Внуки і Правнуки

В ДЕСЯТУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Найдорожчого ЧОЛОВІКА І ТАТА

бл. п.

СТЕФАНА БАЛУХА

будуть відправлені

СЛУЖБИ БОЖІ

у суботу, 1-го жовтня 1977 р., о год. 8-ій ранку в Катедрі св. Миколая в Чікаго і 2-го жовтня 1977 р., о год. 12-ій дня — СЛУЖБА БОЖА І ПАНАХИДА в церкві Царя Христа у Філядельфії, Па.

Про молитви в цей день просять — ДРУЖИНА і ДІТИ

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ

бл. п.

ЯРОСЛАВИ з ОПАРІВСЬКИХ БАНДЕРИ

ЗА СПОКІЙ ЇЇ ДУШІ БУДЕ ВІДПРАВЛЕНА

ПАНАХИДА

у вівторок, 4 жовтня 1977 р., год. 7:30 рано в церкві св. апп. Петра і Павла в Джерзі Сіті, Н. Дж.

Проситься всіх Товаришів, що в рр. 1935/39 студіювали з Покійною на Львівській Політехніці, складати свої пожертви, як дар любови на Пластовий Дім в Ню Йорку на руки колеги

Б. Чаплі, Pond Eddy, N.Y. 12770
(а не як було подано помилково Eldred, N.Y.)

КАРПАТСЬКИЙ ЛЕЩЕТАРСЬКИЙ КЛЮБ
та
ТОВАТИСТВО УКРАЇНСЬКИХ ІНЖЕНЕРІВ МЕТРОПОЛІТАЛЬНИЙ ВІДДІЛ НЮ ЙОРК

влаштовують

ОСІННЮ ТОВАРИСЬКУ ЗУСТРІЧ
та
ТЕНІСОВІ ЗМАГАННЯ

ЗА ЧАШУ Д-РА ЯРОСЛАВА РОЖАНКОВСЬКОГО

в днях 1-го і 3-го жовтня 1977 року на Оселі УНСоюзу СОЮЗІВКА

ПРОГРАМА ЗУСТРІЧІ:

Субота, 1-го жовтня:
- Реєстрація членів КЛК та ТУІА.
- Тенісові змагання за чашу д-ра Я. Рожанковського та за нагороду КЛК (реєстрація змагунів — год. 8-ма рано).
- Початок змагань год. 9-та рано.
- Коктейл — год. 6-та веч.
- Спільна вечеря — год. 7-ма веч.
- Мистецька програма — год. 8:30 веч.
- ЗАБАВА з ТАНЦЯМИ, год. 9:30 веч.

Неділя, 2-го жовтня:
- Богослуження.
- Виставка ліноритів В. Баляса.
- Спільний обід.
- Закінчення тенісових змагань та роздача нагород.
- Розваги.

Зголошення до змагань чоловіків та сеньйорів, запрошених гостей та членів КЛК проситься висилати до 27-го вересня 1977 р. на адресу: J. D. Rubel, 211-05 29th Avenue, Bayside, N.Y. 11361.

Впов. членів КЛК, членів ТУІА та Гостей, просимо замовляти кімнати в Управі Союзівки, тел. (914) 626-5641.

ПОДЯКА

З Волі Всевишнього відійшов від нас у Вічність
наш Найдорожчий МУЖ і БАТЬКО

бл. п.

АНАТОЛЬ ЛОБАЧЕВСЬКИЙ

Цією дорогою складаємо сердечну подяку всім нашим Приятелям і Знайомим, що допомогли нам гідно відпровадити Його в Останню Дорогу.

Дякуємо Всечеснішим отцям: о. В. Базилевському й о. П. Фалькові за переведення похоронів і відправлення Панахид та прощальні слова, зокрема о. В. Іващукові за участь в похороні в чині священика та його прощальне слово від Централі Українських Кооператив Америки. Рівнож дякуємо проф. В. Завітневичеві, проф. І. Паливоді та о. Ф. Шпаченкові за участь в співі.

Особливо дякую ВШ. Паням: Валентині Іванюк, Даді Франкен і Христі Певній, за те, що виручали мене в той болючий час і по черзі заопікувались моєю немічною мамою, даючи мені змогу полагодити справи пов'язані з похороном.

Щиро дякуємо п. д-рові Я. Падохові та п-ні Е. Мілянич за цінні поради.

Дякуємо всім Приятелям і Знайомим за відправлення Панахид за спокій душі Покійного, за жертвенні датки на церковні й громадські цілі, за квіти, особисті, телефонічні й листовні вислови співчуття й розради в нашому невимовному горі.

Нехай Всевишній винагородить Вас всіх щедрим добром.

ЛЮБОВ — дружина
ОКСАНА — донька

З невимовним жалем повідомляємо Рідню, Приятелів і Знайомих,
що у вівторок, 27-го вересня 1977 року упокоїлась в Бозі
на 84-му році життя,
наша Найдорожча і Невіджалувана
МАМА, ТЕЩА і БАБУНЯ

бл. п.

ОЛЕНА ГУМЕННА

вдова по радникові суду у Львові.

ПАРАСТАС і ПАНАХИДИ будуть відправлені в середу, 28 і четвер, 29-го вересня 1977 р., о год. 7:30 веч. у похоронному заведенні Trzaska Funeral Home, при 6741 — 5th Avenue, Brooklyn, N.Y.

ПОХОРОН відбудеться в п'ятницю, 30-го вересня, о год. 8:15 ранку, з цього ж заведення до української католицької церкви св. о. Миколая при 261 — 19th Street, Brooklyn, а згодом на Holy Cross Cemetery, 340 Ridge Rd., North Arlington, N.J.

Горем прибиті:

ЛІДІЯ, донька з мужем д-ром ВОЛОДИМИРОМ МАРТИНЦЕМ
ЛЕВ ІВАН, син
ХРИСТИНА БОДНАР-ШЕЛДОН, внучка з мужем ГЕНРІ
МАРКО ІВАН, внук
Ближча і дальша Родина в Америці і за океаном

КОЛИ ЗАЧИНЯЄТЬСЯ...

(Закінчення зі стор. 2-ої)

раїнська історія, а не полемічна публіцистика, якраз з властивою для науки об'єктавністю здобулась на оцінку покоління Бориса Мартоса і його особисто, як тих, що в свій час зробили все, що могли в тих обставинах, коли творили Українську Державу, яка і донині є світлим ідеалом для українського народу. Державу, до джерел якої ще будуть прокладати духові мости майбутні відновлювачі української суверенности. Прийде час, коли і сліду не залишиться від сучасного лихоліття нашої землі, коли в забуття кануть імена московських проконсулів українського роду, правителів поневоленої України, а ім'я Бориса Мартоса, еспанський предок якого пов'язав свою і своїх нащадків долю з долею соняшної України буде вписане поряд інших славних імен в реєстр батьків-засновників української держави.

Довгий день його життя звечорів і погас на чужині. В праці, в турботах, в немочах тіла і в самотності старої людини. Йому судилося довше, багато довше, ніж багатьом з його ровесників, переживати гіркоту поразки боротьби його народу за свою державу. Але вечір його життя був також освітлений теплим сяйвом турботи про нього його церковної громади, близьких йому родин, що опікувались ним, шануванням його чисельною ірвінгтонською українською громадою, респектом всієї української спільноти до його віку і праці, як політика, вченого і публіциста. Останні роки його життя сильний його дух ще більше скріплювався свідомістю того, що в Україні живуть, працюють, борються і не коряться ті національні сили, які сьогодні є продовжувачами ідейної праці Мартосового покоління з-перед одної сотні літ — новітні апостоли української національної правди і чести, яких сьогодні вже не можна перелічити.

Прощаючи сьогодні у вічність цього видатного мужа України далеко від його рідної Полтавщини, ми всі стаємо співучасниками обряду, що крім своєї християнської суті має ще інший для нас, ще живих, вимір. Коли ми молимось за спокій його душі, ми усвідомлюємо, що для нас прикладом свого життя Борис Мартос заповів вічний неспокій праці і боротьби за вольную волю і кращую долю нашого українського народу.

НА КУБАНІ

(Закінчення зі ст. 2-ої)

винесли на рядні хворого з вагону, поклали під деревом і один з них обізвався до мене:

— Я тут з батюшкою побуду, а ви йдіть на базар, шукайте своїх станичників.

Знайшла на базарі своїх людей і от. бачите. дякуючи Богові, та скрізь добрим людям, моя тяжка подорож закінчилася добре.

Минав час і батько почував себе все краще й краще. Лікар, спасибі йому, приїжджав відвідувати хворого.

О. Федір у Церкві розповів, як матушка, з Божою допомогою, вирвала від смерти о. Тимофія, переповів, що сказав лікар...Стали наші станичники йти до нашої хати, як на прощу.

Спасибі їм, вони помагали й харчами відгодовувати хворого, й морально, особливо жінки, приходили провідувати, підбадьорювали, казали, що моляться за його здоров'я.

І так, після довгої відсутности, батько вперше пішов на милицях до церкви в день храмового празнику Св. Покрови.

Так і цим разом, хоч і з труднощами, вдалося батька врятувати. Так, і перший раз із допомогою ,,добрих самарян''.

Згадуючи тепер Кубань, мені нестерпно шкода цих наших людей, які перейшли такий же тернистий шлях, як і ми в Україні. Багато з них було розстріляно владою за партизанщину, багатьох розкуркулили й вислали на північ, а багато померло від голоду.

Після Другої світової війни ще одна трагедія спіткала козаків та їхні родини: в ,,сумної пам'яти'' Лієнці (Австрія) чимало з них англійська військова влада підступом видала совєтам на муки та смерть. А деякі з них попрощалися з життям там же на місці: хто заподіяв собі смерть, кинувшись під колеса вагонів, хто загинув від кулі ретельного англійського вояка, а були такі, які знайшли вічний спокій у хвилях бурхливої гірської річки.

HNIZDOVSKY

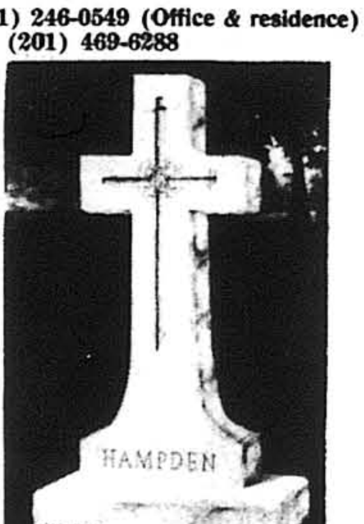
WOODCUTS, 1944 - 1975

A Catalogue Raisonne by ABE M. TAHIR, Jr. with a foreword by PETER A. WICK and an autobiographical essay by JACQUES HNIZDOVSKY
Price $25.00 hard bound. Postage and handling one dollar.
New Jersey residents add 5% sales tax

SVOBODA BOOKSTORE

30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07303

Тел.: (201) 246-0549 (Office & residence)
або (201) 469-6288

SOUTH BOUND BROOK MONUMENT CO.

Власник Ю. Безсонів

- Авторизовані репрезентанти, виконавці гранітних робіт пам'ятника Тарасові Шевченкові у Вашінгтоні.
- Приймаємо замовлення й ставимо гранітні й марморові пам'ятники, мавзолеї, статуї, рівнож у бронзі, огорожі й лави на всіх цвинтарях.

Office and Residence:

Box 445 A, Cedar Grove Rd., Somerset, N.J. 08873
(напроти ,,Українського Села", у віддалі 3-ох хвилин від Церкви-Пам'ятника).

Mailing Address:

127 Main Street, So. Bound Brook, N.J. 08880
P.O. Box 316, So. Bound Brook, N.J. 08880

УКРАЇНСЬКО...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

ціяції, Андрія Стецькова. Головою Ради обрано адв. Ю. Степаненка. Після цього Рада обрала таких членів управи: Віктор Боровський — голова, Володимир Базарко — заступник голови, Зенон Фурович — кореспонденційний та Іван Шандор — рекордовий секретарі та Денис Ґруник — касир.

Після виборів відбулася дискусія над важливішими завданнями новоутвореної організації. З особливою увагою присутні віднеслися до правної опіки над дисидентами, зокрема українцями, й до питання залишування спадщини без завіщання останньої волі, або, якщо спадкодавець легкодушно, чи з браку інформації, записує майно прямо особам в Совєтському Союзі. Прикладами ствердженo, що в такому випадку ледве 5 чи 10 відсотків вартости майна доходить до рук спадкоємців. Схвалено утворити для цієї справи окрему комісію, яка дбатиме, щоб наша громада не розтрачувала свого майна, здобутого часто важкою працею за життя. Завваги в цій важливій справі й приклади із правничої спадщини подали адвокати Віктор Рудь, Адріян Сливоцький, Нестор Олесницький, Ярослав Падох, Мирослав Смородський і ін. В справі допомоги переслідуваним в Україні інтересні інформації подав Андрій Фединський, який брав участь у Београдській конференції.

Ввечері першого дня конференції відбувся бенкет, в часі якого промовляли федеральний суддя Іван Манос та адв. Ярослав Падох. Суддя Манос, з походження грек, з подивугідним відданням говорив про великі дні старої Греції й згодом 400-літню неволю, знаходячи аналогію з історією України, державного відродження якої він певний. Він ще говорив про почесне звання судді й адвоката та бажав успіху новоутвореній українській адвокатській організації. Він же склав прилюдну подяку проф. Тарасові Шмагалі за допомогу в його суддейській номінації. Другий промовець, д-р Ярослав Падох нав'язував до минулого української адвокатури в Україні й її історичної місії при відродженні нації та її оборони в часах окупації і вказав на важливі потреби тутешньої нашої громади, включно до перейняття її проводу, що адвокати можуть найкраще виконати, зокрема молоді правники, яких на конференції було дев'ятдесят відсотків, в чім і лежить головна її вага.

ПРЕДСТАВНИКИ ВСІЄЇ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

Бориса Мартоса поховано поблизу могили президента УНР Андрія Лівицького. Біля свіжої могили Покійного прощали: о. протопресвітер А. Селепина від УПЦ в ЗСА, д-р Степан Ворох від Президії Секретаріяту СКВУ та представник білорусів, делегація яких зі своїм прапором взяла участь в похоронах.

Після похоронних обрядів відбулася тризна, якою проводив д-р Степан Ворох. Під час тризни Покійного прощали: заступник голови Виконавчого Органу УНР ред. В. Біляїв (його слово надруковане на 2-ій сторінці в цьому числі), Кость Степовий від Т-ва Прихильників УНР, який відчитав згадані вже телеграми від президента УНР Миколи Лівицького та голови Виконавчого Органу УНР д-ра Леонтія, Григорій Ткаченко від УНДС, Владика Митрополит Мстислав згадував молоді роки св. п. проф. Б. Мартоса, проф. М. Кучер прощав від Головної Управи Т-ва Прихильників УНР, а дальше прощали Покійного: проф. І. Замша від УВАН, проф. д-р Петро Стерчо від Головної Ради НТШ та від абсольвентів Високої Економічної Школи, інж. Микола Тарасюк від УТГІ, Іван Олексин від УККА і УРСоюзу, проф. Іван Паливода від себе і товаришів Покійного з молодих літ, о. Василь Іващук від Централі Українських Кооператив. На руки о. проф. Ю. Шумовського наспіло багато співчутливих телеграм від українців та їх установ в усьому світі. На закінчення д-р Степан Ворох склав подяку багатьом — лікарям, громадянам і паням, називаючи всіх поіменно, які опікувалися св. п. Борисом Мартосом в останніх місяцях і тижнях його туземного життя.

Під час тризни проголошено збірку фондів на покриття коштів похорону та запланованих видань творів Покійного, як і на пам'ятник для нього. Пожертви на ті цілі можна надсилати на адресу: Self Reliance Newark, N.J., F.C.U., account 2329, Prof. B. Martos Fund.

МАКСИМ БЕРЕЗОВСЬКИЙ

(Закінчення зі ст. 2-ої)

були компоновані в стилі інструментальних концертів. Пісні до св. Літургії та інші пісні до релігійно-церковних текстів доповнюють його творчість, яка не мала коли розвинутися, бо життя його було коротке і не дуже сприятливе для творчости. Але ці твори, які залишив він, носять тавро не абиякого таланту. Сила почуття разом з простотою, повна погодженість музики зі словом, загальна творча оригінальність та висока композиторська техніка — це прикмети, що відзначають творчість М. Березовського, як висловлюється М. Грінченко в ,,Історії української музики''. Березовський один з перших в Росії звернув увагу на слово в музиці та на правдиве його інтонування. Майстерно володів засобами гармонії й поліфонії, лиш не мав змоги розвинути своєї праці в тих обставинах, у яких жив.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСоюзу!

Федеральна Кредитова Кооператива ,,САМОПОМІЧ" в НЮ ЙОРКУ

повідомляє:

- Гіпотечні позички (мортґеджі) на одно до чотири родинні доми:
  - — сплати розкладаємо на 20 до 25 літ;
  - — 12 літ на інші будинки.
- Користайте з наших догідних умовин.
- Набувайте власні доми, замість платити високі чинші.
- Також позички на будову і уліпшення домів — на догідні сплати.
- По ближчі інформації телефонуйте в годинах урядування: 10-3:00 кожного дня (крім неділі і понеділка), в п'ятницю, також 5-8 веч.

Тел.: (212) 473-7310

Леонід Плющ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

ський адвокат, який представляв заходи колишнього генерального прокурора ЗСА, Ремзі Кларка, в обороні М. Руденка і О. Тихого. Цей адвокат доручив членам комісії апеляції Кларка та його листи до родин Руденка і Тихого. Члени Комісії сказали, що кожний член Американської делеґації до Беоґраду буде інформований про заходи Кларка. Присутні під час зустрічі члени Конґресу, М. Фенвик і Д. Фасел, хотіли знати подробиці про участь Кларка обороні арештованих та сказали, що цю справу порушать.

В зустрічі брала участь М. Проскуренко, голова Комітету оборони радянських політичних в'язнів, заходами якого відбулася ця зустріч. Пані Проскуренко представила членам Конґресу та комісії Плюща, детально розповіла про працю Комітету.

В зустрічі також брали участь д-р Марина Войханська та пані Людмила Торн. Д-р Войханська розповіла про психіятричне переслідування в СССР та звітувала про Світовий Конґрес Психіятрів, якій недавно відбувся в Гонолюлю.

Після зустрічі в конгресі, Л. Плющ та М. Войханська мали інтерв'ю з газетами ,,Вашінґтон Пост" та ,,Балтімор Сан".

В неділю, 2 жовтня о годині 2:30 по полудні, Л. Плющ, разом з Людмилою Алексєєвою та Рамзі Кларком, виступатимуть в Ню Йорку, в Стайвесант Гай Скул, на публічних зборах, присвячених Беоґрадській конференції.

БАТЬКИ! Зв'яжіть замолоду ваших дітей з найстаршою, найбільшою й найбагатшою українською національною установою поза межами батьківщини, якою є Український Народний Союз, щоб запевнити їм кращу будучність, в нашій громаді у вільному світі нового свідомого члена!

Український Народний Союз

проголошує

ОРГАНІЗАЦІЙНІ НАРАДИ

В СОЮЗОВИХ ОКРУГАХ АМЕРИКИ І КАНАДИ

для започаткування

ОСІННЬОЇ ПЕРЕДКОНВЕНЦІЙНОЇ КАМПАНІЇ 1977 РОКУ

ОСІННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНА КАМПАНІЯ, ЯКА ПОЧИНАЄТЬСЯ У ВЕРЕСНІ І ТРИВАТИМЕ ДО КІНЦЯ ГРУДНЯ 1977 РОКУ, БУДЕ ПРОХОДИТИ ПІД КЛИЧЕМ:

1. ПРИДБАТИ ДО КІНЦЯ ПЕРЕДКОНВЕНЦІЙНОГО РОКУ 3.000 ЧЛЕНІВ, ЗАБЕЗПЕЧЕНИХ НА СУМУ $5,000,000.00.
2. ПОДБАТИ, щоб у цьому році усі Відділи, а тим самим і Округи виконали свої річні квоти, призначені їм Головною Канцелярією Союзу.
3. ПОДБАТИ, щоб у передконвенційному році ВСІ ВІДДІЛОВІ УРЯДОВЦІ та члени ГОЛОВНОГО УРЯДУ, а також КАНДИДАТИ НА ДЕЛЕҐАТІВ 29 Конвенції включилися в організаційну кампанію.

ПЛЯН ОРГАНІЗАЦІЙНИХ НАРАД І СЕКРЕТАРСЬКИХ КУРСІВ В ОКРУГАХ:

Дата нарад	Місцевість і місце нарад	Передбачені промовці
П'ЯТНИЦЯ 30 вересня	МОНТРЕАЛ Пластова Домівка 3335 Дандуранд Аве. Початок год. 7:00 веч.	сен. Павло Юзик Текля Мороз
СУБОТА 1 жовтня	ДЕТРОЙТ Український Народний Дім 4655 Мартин вул. Початок год. 7:00 веч.	Уляна Дячук Евген Репета Богдан Дейчаківськи обласний організатор
СУБОТА 1 жовтня	БОСТОН Заля УКЦеркви 146 Форест Гіллс вул. Джемейка Плейнс, Масс. Початок год. 6:00 веч. (Секретарський Курс)	Степан Гавриш Анна Чопик
НЕДІЛЯ 2 жовтня	ЧІКАГО Заля Союзового Дому Н. Вестерн Аве. Початок год. 2:30 п. пол.	Іван Флис Мирон Куропась Анатолій Дорошенко Богдан Дейчаківськи обласний організатор
СУБОТА 8 жовтня	ДЖЕРЗІ СИТІ Головна Канцелярія УНСоюзу 30 Монтґомери вулиця Початок год. 7.00 веч. (після нарад буде висвітлений фільм ,,Писанка").	Володимир Сохан
СУБОТА 8 жовтня	ВІЛКС БЕРИ Заля Української Кат. Церкви свв. Петра і Павла 631 Н. Рівер вул. Початок год. 6 веч.	Марія Душник
НЕДІЛЯ 9 жовтня	СИРАКЮЗИ-ЮТИКА Український Народний Дім 1317 Вест Фаєт вул. Сиракюзи, Н. Й. Початок год. 1 по пол.	Володимир Сохан Василь Оріховський обласний організатор
НЕДІЛЯ 9 жовтня	БАЛТИМОР заля ,,Самопомочі" 239 Савт Бродвей Початок год. 3.00 по пол.	Марія Душник Евген Іванців
НЕДІЛЯ 9 жовтня	ШАМОКИН (Твердого вугілля) заля Українського Клюбу св. Михаїла Рут 122 Фраквілл, Па. Початок год. 2.00 по пол.	Степан Гавриш
НЕДІЛЯ 16 жовтня	НЮ ГЕЙВЕН заля Українського Народного Дому 961 Ветерсфілд Евеню Гартфорд, Конн. Початок год. 2.30 по пол.	Йосип Лисогір
НЕДІЛЯ 16 жовтня	ПАССЕЙК заля Української Централі 240 Говп Евеня Пассейк, Н. Дж. Початок год. 1.00 по пол.	Марія Душник
НЕДІЛЯ 16 жовтня	ВУНСАКЕТ заля Української Православної Церкви св. Михаїла 74 Гарріс Евеню Початок год. 1.00 по пол.	Степан Гавриш

REAL ESTATE

COUNTRY PROPERTY
від 1½-4 акрів, при county road, вид на гори, 4 милі від Укр. Робітничого Союзу в Ґлен Спей, Н. Й. Також гарні модерні доми на провінції.
Тел.: (914) 557-8239 або (914) 557-6046
B. FRAZIER
Yulan, N.Y. 12792

ХОЧЕТЕ ПРОДАТИ АБО КУПИТИ
БУДИНОК, БИЗНЕС, ЗЕМЛЮ
звертайтеся до
УКРАЇНСЬКОЇ ФІРМИ
GEMINI REAL ESTATE CO.
98 — Second Avenue
New York, N.Y. Tel.: 477-6400

КЕРГОНКСОН, Н. Й.

4-кімн. дім, на цілий рік, умебльований, 1 акр. $16,900.

6-кімн. дім, нові килими і влаштування, огрівання — baseboard, потік. $21,500.

Пішком на Союзівку! 3 спальні, ранча, коминок, катедж, басейн. $38,000.

Дім будований на замовлення. 6 кімн., викінчений підвал, гараж, коминок. Крок до міста. Чудов. дім. $47,500.

KATES REALTY
Kerhonkson, N.Y. (914) 626-4141
(212) 726-8288, eve.

FUNERAL DIRECTORS

ПЕТРО ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Займається Похоронами
в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
КОНТРОЛЬОВАНА ТЕМПЕРАТУРА
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y.
ORegon 4-2568

Richard H. Burnadz
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
McNERNEY BURNADZ FUNERAL HOME
371 Lakeview Avenue
CLIFTON, N.J.
Phone (201) 772-1880
R. H. Burnadz — J. J. McNerney
Funeral Directors
Chapels available through out the Metropolitan Area.

SINKOWSKY
FUNERAL SERVICE
3535 East Tremont Avenue
BRONX, N.Y. 10465
Tel.: 863-2475
•
191 Avenue "A"
NEW YORK, N.Y. 10009
Тел.: 674-3630
Директор ЙОСИФ СЕНКОВСЬКИЙ
Завідує влаштуванням похоронів в каплицях, положених в кожнім районі міста. Похорони по мінімальних цінах.

ТАРЗАН, Ч. 17827. Боротьба!

Удар Тарзанового ножа, з уваги на тверду шкуру крокодила, не вбиває плазуна...

Мушу добратися до його черева...

Але крокодил-Ґімля застосовує ряд заходів, щоб позбутися цього чоловіка з джунґлів...